

Aan de gemeenteraad van Bloemendaal

Datum : 5 december 2023
Uw kenmerk : -
Zaaknummer : 1216418
Behandeld door : college van B&W
Onderwerp : Opdracht evaluatie centrumregelingen Bloemendaal-
Heemstede
Verzonden :
Bijlage(n) : -

Geachte leden van de raad,

Het college heeft op 5 december 2023 de opdracht Evaluatie centrumregelingen Bloemendaal-Heemstede vastgesteld. In deze brief informeren wij u hierover.

De gemeente Bloemendaal is een zelfstandige gemeente en wil dat blijven. De gemeente werkt bestuurlijk samen met diverse andere gemeenten en overheden op verschillende terreinen omdat (brede) regionale samenwerking onontbeerlijk is voor een optimale dienstverlening aan inwoners en bestuurskracht als zelfstandige gemeente. De ambtelijke samenwerking met Heemstede draagt bij aan deze doelstelling. Om deze samenwerking af te bakenen, is het 'Kader voor ambtelijke samenwerking Bloemendaal-Heemstede' in beide raden vastgesteld.

De gemeente Bloemendaal heeft op vier taakvelden een ambtelijke samenwerking met Heemstede. Deze zijn geborgd in een centrumregeling:

1. Gemeentebelastingen Kennemerland Zuid (GBKZ)
 - Belastingheffing- en inning, uitvoering wet WOZ
2. GR Bedrijfsvoering
 - Personeel en Organisatie, communicatie, Facilitaire Zaken
3. Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (IASZ)
 - Uitvoering taken Sociale Zekerheid
4. Digitale Informatievoorziening en Technologie (DIT)
 - Beheer en dienstverlening ICT infrastructuur

De eerste regeling betreft een samenwerking tussen de gemeente Bloemendaal, Heemstede en Zandvoort.

Collegeprogramma Bloemendaal

In het collegeprogramma 2022-2026 zijn de volgende relevante doelstellingen opgenomen ten aanzien van samenwerking en in het bijzonder met Heemstede:

Ambities	Actie	Planning			
		2022	2023	2024	2025
We willen een betere borging van het democratisch gehalte van de samenwerkingsverbanden.	Actualisatie nota 'grip op samenwerking 2017' met o.m. aandacht voor de wijziging van de wet op de WGR alsmede de afspraken en plannen in het kader van de MRA en versterking strategische samenwerking met omliggende gemeenten.		X		
We willen inzicht in de effectiviteit van regionale samenwerking, in het bijzonder de ambtelijke samenwerking met Heemstede.	Evaluatie regionale samenwerking in het algemeen en ambtelijke samenwerking met Heemstede.			X	

De nota 'Grip op Samenwerking' is geëvalueerd en aan u aangeboden ter vaststelling in de raadsvergadering van november 2023. Hierin worden handvatten geformuleerd waarmee de raad meer sturing heeft op de verschillende samenwerkingen.

Vanuit de gemeente Heemstede bestaat ook de wens om regelmatig de verbonden partijen te evalueren. Het ligt dan ook voor de hand om bij de evaluatie van de centrumregelingen samen met Heemstede op te trekken.

Evaluatie GR DIT en BV

Bij het aangaan van de regelingen DIT en BV zijn afspraken gemaakt over de evaluatie van deze regelingen. Bij IASZ en GBKZ liggen geen concrete afspraken over evaluatie. Voor DIT ligt de afspraak om eenmaal in de twee jaar te evalueren (voor het eerst in 2023) op de kostenverdeling. Voor de GR BV is in de regeling opgenomen dat begin 2024 wordt geëvalueerd op eenduidige aansturing, vergroten inzicht en grip door gemeenteraad.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd. De overgangstermijn voor de aanpassing van de regelingen is twee jaar. Dit betekent dat binnen twee jaar alle regelingen aangepast moeten zijn conform de nieuwe wetgeving.

Opdracht evaluatie

De opdracht Evaluatie centrumregelingen Bloemendaal-Heemstede bestaat uit 3 onderdelen. Hieronder worden puntsgewijs de onderdelen van de opdracht Evaluatie centrumregelingen Bloemendaal-Heemstede weergegeven en nader toegelicht.

1. Evaluatie GR BV en GR DIT;
2. Analyse gevolgen wijziging Wgr voor centrumregelingen;
3. Bredere evaluatie van de vier centrumregelingen.

Onderdeel 1: Evaluatie GR BV en GR DIT

De GR BV is met terugwerkende kracht op 1 januari 2023 opgericht. In het raadsvoorstel is opgenomen dat de GR BV en GR DIT geëvalueerd wordt. Belangrijkste evaluatiepunt is de vraag of de beoogde voordelen ook gerealiseerd worden conform het raadsvoorstel GR BV en regeling GR DIT:

- Eenduidige aansturing;
- Financieel meer overzicht, inzicht en kostenverdeling;
- Grip door de gemeenteraden

Bij deze evaluatie zijn doelmatigheid en doeltreffendheid geen onderdeel.

Onderdeel 2: Analyse gevolgen wijziging Wgr voor centrumregelingen

De wet is per 1 juli 2022 gewijzigd. De overgangstermijn voor de aanpassing van de regelingen is twee jaar. Binnen twee jaar moeten alle regelingen aangepast zijn conform nieuwe wetgeving. Tot de aanpassing is de wet altijd van toepassing, als er bepalingen in de regeling staan die strijdig zijn met de wet, is de wet leidend. Als de regelingen voor 1 juli 2024 niet zijn aangepast heeft dit in beginsel geen consequenties. Het streven is er op gericht dit voor deze datum gereed te hebben.

Onderdeel 3: bredere evaluatie van de 4 GR-en

Medio 2025 wordt een volledige evaluatie uitgevoerd voor alle centrumregelingen langs het 'Kader voor ambtelijke samenwerking Bloemendaal-Heemstede'. Daarnaast wordt een analyse gemaakt op welke wijze de regelingen zijn ingericht; is dat voor alle vier de regeling gelijk of zitten hier verschillen tussen. Uitgangspunt is dat voor dezelfde soort regelingen de wijze waarop zaken geregeld zijn hetzelfde zijn. Het is mogelijk dat er redenen zijn dat er toch verschillen nodig zijn tussen de regelingen. Als dit het geval is, dan wordt dit beargumenteerd en inzichtelijk gemaakt. Aan de volgende punten kan worden gedacht bij de evaluatie:

1. Wijze van aansturing
2. Mate van zeggenschap door college en raad
3. Gemeenschappelijke regelingen
4. Overhead

Achtergrond

In de regeling van de GR DIT (2021) is opgenomen dat iedere 2 jaar wordt geëvalueerd, voor het eerst in 2023. Dit betreft in ieder geval kostenverdeling. Indien de evaluatie hier aanleiding tot geeft zullen partijen de nieuw overeengekomen kostenverdeling in een overeenkomst vastleggen.

In de raadsbesluiten van beide raden tot toestemming voor het treffen van de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoering (GR BV) begin 2023 is aangegeven dat een evaluatie in het eerste kwartaal van 2024 zal plaatsvinden in samenhang met een evaluatie van de GR DIT. In de raad van Heemstede van februari 2023 is een amendement aangenomen voor een lichte evaluatie in Q1 van 2024. Ter vergadering is nadrukkelijk door de indiener aangegeven dat deze evaluatie dient te worden geïnterpreteerd als een evaluatie van de juridische vastlegging van de samenwerking en niet bedoeld is als een opdracht tot een bredere evaluatie in 2023/2024. De raad van Bloemendaal heeft in aansluiting van de beraadslaging in Heemstede eenzelfde amendement aangenomen. In dit amendement is eind 2023 opgenomen als datum evaluatie.

Bij de evaluatie van de GBKZ wordt de gemeente Zandvoort betrokken. In de begroting 2024 van Zandvoort is de volgende tekst opgenomen t.a.v. GBKZ: "Actuele ontwikkelingen Gemeenschappelijke regeling GBKZ: Bij de start van de ambtelijke samenwerking met Haarlem is besloten de bestaande gemeenschappelijke regelingen ongewijzigd te houden tot na de evaluatie. Nu de samenwerking met Haarlem wordt voortgezet, wordt bekeken hoe de werkprocessen, waaronder belastingen en heffingen, verder geharmoniseerd kunnen worden met Haarlem. Haarlem heeft namelijk de werkzaamheden op het gebied van belastingen en heffingen grotendeels belegd bij Cocensus."

Overwegingen

Naar aanleiding van de opdracht uit de raad, moet onderdeel 1 uit de opdracht uiterlijk in het eerste kwartaal van 2024 uitgevoerd worden. Onderdeel 3 vergt een tijdsinvestering en kan niet gereed zijn voor het einde van het eerste kwartaal 2024. Daarnaast is het niet goed mogelijk om ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen BV en DIT al een goede evaluatie te hebben, aangezien ze nog maar relatief kort geleden gestart zijn. Naast een evaluatie op doelmatigheid en doeltreffendheid willen we ook de mogelijkheden onderzoeken om de regelingen te harmoniseren. Harmonisatie draagt bij aan overzicht, transparantie en sturing. Hiertoe moeten de 4 GR-en naast elkaar worden gelegd en betreft vooral technische aangelegenheid waarbij de inrichting van de verschillende regelingen met elkaar worden vergeleken op wijze van sturing, mate van zeggenschap, overhead en de regelingen op zich.

Om de vergelijking goed te maken is het verstandig om een bredere evaluatie van alle vier de regelingen gelijktijdig uit te voeren.

Planning

Naar verwachting kunnen de eerste resultaten in maart/april 2024 aan u worden gepresenteerd. Voorstellen voor wijzigen van de regelingen als gevolg van de gewijzigde Wgr kunt u in juni 2024 tegemoet zien. De uitvoering van het derde onderdeel uit de opdracht start medio/eind 2025. Wij verwachten eind 2025 de resultaten van deze brede evaluatie dan met u te kunnen delen. Een eventuele aanpassing van de regelingen ligt in 2026 aan u voor.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

 , burgemeester
 , secretaris